

SB-1063

B. Ed. Examination

March / April – 2011

Development of learner &
Teaching learning process

(New Course)

Time : Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
B. Ed.

Name of the Subject :
Development of learner & Teaching learning process (New)

Subject Code No. : 1 0 6 3 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

૧ (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો. ૧૦

- (૧) મનોવિજ્ઞાન શબ્દ મૂળ કયા બે ગ્રીક શબ્દો પરથી ઉતરી આવ્યો છે ?
- (૨) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા અધ્યયનનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?
- (૩) વ્યક્તિત્વના અંતર્ભૂખી અને બહિર્ભૂખી એવા બે પ્રકારો કોણે આપ્યા છે ?
- (૪) અન્ય વ્યક્તિની સિદ્ધિને વ્યક્તિ પોતાની સિદ્ધિ માને તેને કઈ બચાવ પ્રયુક્તિ કહેવાય ?
- (૫) શૈક્ષણિક હેતુઓનું વર્ગીકરણ કોણે આપ્યું છે ?
- (૬) વ્યક્તિમાં કોઈ વ્યક્તિત્વ લક્ષણ કેટલા પ્રમાણમાં છે તે જાણવા શેનો ઉપયોગ કરવો પડે ?
- (૭) બુદ્ધિના દ્વિઅવયવી સિદ્ધાંતોમાંના બે અવયવો જણાવો.
- (૮) મેકલેલેન્ડે કયો સિદ્ધાંત આપ્યો છે ?
- (૯) અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નો કોને કહેવાય ?
- (૧૦) સૌ પ્રથમ બુદ્ધિક્સોટીની રચના કોણે કરી હતી?

(બ) ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના ત્રણ ચાર વાક્યમાં ઉત્તર આપો . ૧૦

- (૧) વૈયક્તિક ભિન્નતા એટલે શું ?
- (૨) સિદ્ધિપ્રેરણા એટલે શું ?
- (૩) અશાબ્દિક બુદ્ધિક્સોટી એટલે શું ?
- (૪) સંઘર્ષના પ્રકારો જણાવો.
- (૫) નિદાન અને ઉપચારાત્મક કાર્ય વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- (૬) અભિયોગ્યતા એટલે શું ?
- (૭) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન એટલે શું ?

- ૨ નીચેનામાંથી ગમે તે પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો... ૨૦
- (૧) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનના ઉપયોગ જણાવો.
 - (૨) અધ્યયનને અસર કરતા વિષયવસ્તુ સંબંધી પરિબલો સમજાવો.
 - (૩) વિસ્મૃતિ થવાના કારણો જણાવો.
 - (૪) બચાવ પ્રયુક્તિ તરીકે ચોકિતીકીકરણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
 - (૫) માપન અને મૂલ્યાંકન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
 - (૬) સિદ્ધિ કસોટીના ઉપયોગો જણાવો.
 - (૭) બુદ્ધિ કસોટીના ઉપયોગો જણાવો.
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. ૧૦
- (૧) વૃદ્ધિ અને વિકાસ વચ્ચેનો તફાવત
 - (૨) મનના વિવિધ સ્તરો
 - (૩) સતત સર્વાંગી મૂલ્યાંકન.
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૨૦
- (૧) તરૂણાવસ્થાના સંદર્ભમાં શારીરિક અને સામાજિક વિકાસની ચર્ચા કરો.
 - (૨) અનુકૂલન એટલે શું ? અનુકૂલન અને દૂરાનુકૂલન વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
 - (૩) વર્તમાન પરીક્ષા પદ્ધતિની મર્યાદાઓ જણાવી તેને દૂર કરવાના ઉપાયો જણાવો.
- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : ૩૦
- (૧) નીચેના મુદ્દાઓના સંદર્ભમાં અધ્યયન સંક્રમણની ચર્ચા કરો.
 - અર્થ
 - સિદ્ધાંતો
 - શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો.
 - (૨) વિશિષ્ટ પ્રકારના બાળકોની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો. વિવિધ પ્રકારની વિશિષ્ટતાઓ ધરાવતા બાળકોના લક્ષણો જણાવો.
 - (૩) નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓ સંદર્ભે કરો.
 - સંકલ્પના
 - લક્ષણો
 - મૂલ્યાંકન સંદર્ભે મર્યાદાઓ

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction No. 1 of Page No. 1.

- 1 (a) Answer in one sentence of the following question : 10
- (i) From which two original Greek words the word psychology derived ?
 - (ii) Who gave the principle of trial and error ?
 - (iii) Who gave the two types of personality as introvert and extrovert ?
 - (iv) To feel other persons achievement as his own achievement known as which defence mechanism ?

- (v) Who gave the classification of educational objectives ?
 - (vi) What is to be used to know the proportion of specific personality trait in a person ?
 - (vii) Mention the two factors of bi-factor theory of intelligence.
 - (viii) Which principle is given by Mclelland ?
 - (ix) What is known as objective type question ?
 - (x) Who constructed the very first intelligence test ?
- (b) Answer any five in three to four sentences : **10**
- (i) What is individual differences ?
 - (ii) What is achievement motivation ?
 - (iii) What is non-verbal intelligence test?
 - (iv) Mention the types of conflict.
 - (v) Clarify the relationship between diagnosis and remedial work.
 - (vi) What is aptitude ?
 - (vii) What is classical conditioning ?
- 2** Answer any five of the following : **20**
- (i) Mention the uses of educational psychology.
 - (ii) Explain the content related factors affecting to learning.
 - (iii) Mention the reasons of forgetting.
 - (iv) Clarify the concept of rationalisation as defence mechanism.
 - (v) Clarify the difference between measurement and evaluation.
 - (vi) Mention the uses of achievement test.
 - (vii) Mention the uses of intelligence test.
- 3** Write short notes on any two of the following : **10**
- (i) Difference between growth and development
 - (ii) Different stages of mind
 - (iii) Constant comprehension evaluation.
- 4** Answer any two of the following : **20**
- (i) Discuss the physical and social development with reference to adolescence.
 - (ii) What is adjustment ? Clarify the difference between adjustment and maladjustment.
 - (iii) Mention the limitation of current examination system. Mention remedies to remove it.

5 Answer any two of the following :

30

- (i) Discuss transfer of learning with reference to following points :
- Meaning
 - Theories
 - Educational implications
- (ii) Clarify the concept of special children. Mention the characteristics of children having various specialities.
- (iii) Discuss essay type questions with reference to following points :
- Concept
 - Characteristics
 - Limitations with reference to evaluation.
-